

Kraków 03.04.2024 r.

dr hab. Ewa Pawluczuk
Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie
Wydział Form Przemysłowych
30-108 Kraków, ul. Smoleńsk 9

RECENZJA

Recenzję sporządziłam w związku z powołaniem przez Radę Naukową Dyscypliny Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki na recenzenta w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego Pani dr Annie Światłowskiej zatrudnionej w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie na Wydziale Sztuki Nowych Mediów. Postępowanie wszczęto 24.05.2023. Powołanie na recenzenta nastąpiło 08.11.2023.

Recenzja dorobku twórczego, artystycznego i projektowego oraz działalności dydaktycznej i organizacyjnej powstała na podstawie analizy otrzymanej dokumentacji:

1. Anna Światłowska AUTOREFERAT
2. Anna Światłowska DOKUMENTACJA DOROBKU

Obie te pozycje przygotowane z wielką starannością zawierają uporządkowane i wyczerpujące informacje na temat prezentowanych projektów i faktów dotyczących różnych aspektów aktywności Habilitantki.

INFORMACJE O KANDYDATCE

Wykształcenie

- 2006 – Europejska Akademia Sztuk w Warszawie. Dyplom z grafiki warsztatowej, aneks z malarstwa
- 2008 – Studia podyplomowe na Universidad Complutense w Madrycie.
Projekt dyplomowy – Instalacja graficzna *Dom*, wystawiona później na II Międzynarodowym Biennale Młodej Sztuki w Moskwie *Qui Vive?*
- 2010-2015 – Studia doktoranckie na tym samym uniwersytecie, w ramach których powstała praca doktorska *Polska sztuka feministyczna. Artystki debiutujące w latach 2010-2015*.
- 2015 – Stopień doktora z honorowym wyróżnieniem *Cum laude* oraz certyfikatem *Doctor Europaeus*.

Wykształcenie uzupełniające

- 2006-2022 – Udział w kursach, warsztatach i sympozjach (polskich i zagranicznych), głównie z zakresu typografii, grafiki wydawniczej i składu tekstu, grafiki interaktywnej – tworzenia animacji oraz responsywnych stron w trybie *no-code*.
- 2007 – Pobyt studyjny w Nowym Jorku

Działalność projektowa

- od 2003 – niezależna działalność projektowa, wybrani zlecniodawcy:
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urząd m.st. Warszawy,
Teatr Wielki – Opera Narodowa, Instytut Badań Literackich PAN,
wydawnictwa: Warstwy, Otwarte i Muza,
Muzeum Historii Polski, Muzeum Narodowe, Jägermeister, Aktivist, Red Bull,
Opera Freeware
- 2007-2008 – projektantka graficzna, studio graficzne Temperówka, Warszawa
- 2011-2012 – brand manager, Ria Money Transfer (Euronet Worldwide Inc.), Madryt, Hiszpania
- 2011-2012 – brand manager, Ria Money Transfer (Euronet Worldwide Inc.), Madryt, Hiszpania
- 2013- – graphic designer, Connectmedica, Warszawa

– Członkini Stowarzyszenia Twórców Grafiki Użytkowej

Konsultacje i doradztwo projektowe

- 2015 – konsultacje i doradztwo w procesie tworzenia nowego systemu identyfikacji wizualnej Muzeum Krakowa
- 2022 – konsultacje i doradztwo w procesie projektowania nowego znaku graficznego syreny dla m.st. Warszawy
- 2022 – prowadzenie, konsultacje i doradztwo w procesie tworzenia nowego systemu identyfikacji wizualnej Teatru Lalek Guliwer w Warszawie

Zatrudnienie w jednostkach naukowych

- 2020-2021 – wykładowca, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Wydział Sztuki Mediów, Katedra Przestrzeni Wirtualnej Mediów, Pracownia Tekstu – *Tekst w przestrzeni wirtualnej*
- 2017-2024 – wykładowca, Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych w Warszawie, Wydział Sztuki Nowych Mediów, Pracownia Projektowania Graficznego

Pani Anna Światłowska jest przykładem kobiety sukcesu pokolenia dzisiejszych czterdziestolatków. Zdolności plastyczne i znajomość kilku języków obcych pozwoliły jej na studiowanie i działalność artystyczną nie tylko na terenie Europy, ale również Stanów Zjednoczonych i Meksyku. Mogła tam zapoznać się z trendami panującymi w sztuce współczesnej, pracować i pobierać nauki w międzynarodowych grupach, uczestniczyć w życiu artystycznym w wystawach, sympozjach i konferencjach. Wszystko to sprawiło, że stała się otwarta na nowe wyzwania i jako artystka weszła również w rolę projektantki. Nie była to decyzja powierzchowna, lecz wiązała się z koniecznością stałego kształcenia w dziedzinach, które były niezbędne do świadomego uprawiania zawodu projektanta tzw. grafiki użytkowej.

Pierwsze zlecenia od firm i poważnych instytucji państwowych zaczęła realizować od roku 2023, jeszcze przed ukończeniem studiów. Wybrani zleceniodawcy: Jagermaister, Aktivist, Red Bull, Opera Freeware, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urząd m.st. Warszawy, Teatr Wielki – Opera Narodowa, Instytut Badań Literackich PAN, wydawnictwa: Warstwy, Otwarte i Muzea: Muzeum Historii Polski, Muzeum Narodowe.

Momentem w pewnym sensie przełomowym było zatrudnienie w 2013 roku na stanowisku głównego specjalisty ds. grafiki w Muzeum Warszawy (dawniej Muzeum Historyczne m. st. Warszawy).

Praca nad modernizacją wizerunku tej instytucji zaowocowała *Projektem systemu identyfikacji wizualnej Muzeum Warszawy*, wraz z powstałymi na jego bazie systemem typograficznym wystaw, projektem wystawy infograficznej *Dane warszawskie* oraz publikacji towarzyszącej tej wystawie, który autorka zgłasza, jako dzieło pretendujące do roli dzieła habilitacyjnego. Pani Anna miała okazję uczestniczyć w przemianie wizerunku tej szacownej instytucji, jaką było Muzeum Historyczne Miasta Warszawy w równie ważną, ale o zmodernizowanym obliczu – Muzeum Warszawy.

Proces ten trwał i trwa nadal, a jego wizualną stroną kierowała i kieruje Habilitantka, wspomagając się konsultacjami z ekspertami i fachowcami z innych obszarów. W autoreferacie opisuje kolejne jego etapy, uzasadniając szczegółowo wszystkie podjęte decyzje.

Oprócz podstawowych elementów identyfikacji wizualnej takich jak logo, papiery firmowe, oznaczenia na budynkach itp., stworzyła cały szereg atrakcyjnych produktów promocyjnych dla Muzeum, korespondujących z charakterem instytucji. Warte podkreślenia jest to, że projekt identyfikacji zawiera również szczegółowe instrukcje dotyczące używania krojów pisma (wielkości, odmiany) i opis layoutu we wszystkich dających się przewidzieć sytuacjach: wydawnictwach, wystawach aplikacjach internetowych, reklamie zewnętrznej itp.

Dyspozycje te zawarła w podręczniku *Identyfikacja Wizualna* Należy zauważyć fakt, że Pani Anna była również autorką aranżacji wystaw czasowych i publikacji wydawanych przez Muzeum. Szczególną uwagę pragnę zwrócić na projekt elementów graficznych wystawy *Dane Warszawskie*. Ten mało atrakcyjny wizualnie temat został przedstawiony za pomocą przykuwających uwagę infografik w sposób przystępny przekazujących statystyki. Autorka użyła min. piktoqramów Otto Neurath'a, które adaptowała do potrzeb ekspozycji.

Nagrody przyznane projektowi

2018 – I nagroda w konkursie Polish Graphic Design Awards, w kategorii Infografika,
2018 – nominacja w konkursie KTR (Klubu Twórców Reklamy), w kategorii Wizualizacja danych.

Wystawie towarzyszyła publikacja *Karty Warszawskie*, niezwykle eleganckie graficznie i introligatorsko wydawnictwo, również nagrodzone;

Nagrody przyznane wydawnictwu

2019 – wyróżnienie w 59. Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku”,

2019 – II nagroda w konkursie European Design Awards, w kategorii Printed infographics,
2018 – I nagroda w konkursie Polish Graphic Design Awards, w kategorii Infografika.

Interesujący jest również cykl plakatów towarzyszących kampanii promującej otwarcie wystawy głównej *Rzeczy Warszawskie* (2027) i plakat *Najcenniejsze co Ocalało* (2021).

Są one interesującym połączeniem, typografii i elementów kolażu.

O perfekcji, oryginalności i jakości projektowej Systemu Identyfikacji Muzeum Warszawy i projektów związanych ściśle z działalnością tej instytucji świadczą przyznane mu (projektantce) liczne nagrody i wyróżnienia:

2018 – konkurs KTR (Klubu Twórców Reklamy), III nagroda w kategorii Design za plakaty kampanii *Rzeczy warszawskie* (zrealizowanej dla Muzeum Warszawy) oraz nominacja w kategorii Wizualizacja danych za *Dane warszawskie* (Muzeum Warszawy)

2017 – konkurs Muzeum Widzialne, III nagroda w kategorii Kampanie promocyjno-marketingowe za kampanię *Muzeum OdNowa* promującą ponowne otwarcie Muzeum Warszawy

2017 – konkurs Edycja – Książka Edytorsko Doskonała, nagroda za projekt graficzny tomiku poezji Urszuli Zajączkowskiej *Minimum* (wyd. Warstwy)

2015 – konkurs Instytutu Wzornictwa Przemysłowego Dobry Wzór, I nagroda w kategorii Grafika użytkowa i opakowania za identyfikację wizualną Muzeum Warszawy

2014 – plebiscyt RE:PL – Polski Rebranding Roku 2014, III nagroda dla identyfikacji wizualnej Muzeum Warszawy

Wobec takiej ilości nagród i wyróżnień trudno poddawać w wątpliwość, czy projekt ten spełnia warunki stawiane dziełom habilitacyjnym — spełnia i to nawet z nadatkiem.

Pozostała działalność projektowa habilitantki

Jestem pod wrażeniem wielkiej ilości projektów, które zrealizowała dr Anna Świątłowska, pomimo (patrząc z mojej perspektywy) młodego wieku. Zrealizowała je na zamówienie znaczących podmiotów, co świadczy o jej dobrej opinii, jako projektanta, który gwarantuje bardzo wysoką jakość wykonania.

Nie sposób omawiać tutaj wielu przykładów, ale zwrócę uwagę na te, które wywarły na mnie szczególne wrażenie.

1. Projekt graficzny i skład tomiku poezji Urszuli Zajączkowskiej *Minimum*, Warstwy / Wrocławski Dom Literatury, 2017, nagroda w konkursie Edycja – Książka Edytorsko Doskonała

Zacytuję słowa ze strony konkursu: „Szlachetne połączenie poezji ze sztuką książki”. Ciekawy layout, interesujący dobór ilustracji, kolorystyka podkreślająca nastrój poezji.

2. Identyfikacja wizualna materiałów promocyjnych wystawy *Grażyna Hasse – zawsze w modzie* w Muzeum Warszawy, 2022.

Trafnie dobrane środki graficzne, typografia, barwy, stylistyka okładek – nawiązują do stylu magazynu Viva MODA i czasopisma Zwierciadło, które prezentowało projekty Grażyny Hasse. Przywołują nastrój tamtych lat.

3. System identyfikacji wizualnej konkursu Nagroda Architektoniczna Prezydenta m.st.

Warszawy, 2016 → <https://www.behance.net/gallery/75532343/Warsaws-Architectural-Prize>

W przeciwieństwie do poprzednio omówionej identyfikacji ta ma zupełnie inną formę.

Oszczędna i szlachetna paleta kolorystyczna, motyw spinający wszystkie elementy identyfikacji w postaci siatki uzupełnionej kwadratami z naniesioną informacją – identyfikacja wyróżniająca się w otoczeniu ulicy i w salach ekspozycyjnych.

Innymi aktywnościami Pani dr Anny Światłowskiej są: popularyzowanie wiedzy o sztuce i dizajnie oraz udział w wystawach i ich aranżacji.

W przeszłości jej działalność upowszechniająca działania artystyczne polegała na uczestnictwie w happeningach i wystawach – głównie sitodruku. Obecnie angażuje się w inicjatywy popularyzujące sztukę i projektowanie graficzne. Są to otwarte wykłady popularyzatorskie i komisje konkursowe (juror) Udziela się także w roli eksperta w przedsięwzięciach medialnych przybliżających szerszemu gronu odbiorców zagadnienia z zakresu komunikacji wizualnej i projektowania graficznego (teksty w prasie, audycje radiowe, podcasty i nagrania wideo). Jej prace zamieszczane są w różnych publikacjach, biorą udział w konkursach i wystawach branżowych, w których są często nagradzane lub wyróżniane.

Działalność dydaktyczna jest niezwykle ważna dla Habilitantki. Prowadzi pracownię dyplomową projektowania graficznego dla studentów studiów 1. stopnia.

W pracy ze studentami stara się łączyć działania artystyczne z projektowymi i realizować tematy w ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Pozwala jej to na wykorzystanie w dydaktyce swojego bogatego doświadczenia zawodowego i artystycznego. Była promotorką szeregu prac dyplomowych i licencjackich oraz współuczestniczyła w prowadzeniu kilku przewodów doktorskich. Niektóre projekty studentów Pani Anny uzyskały wyróżnienia i nagrody. Wybrałam jeden przykład, który prezentuje temat niezwykle istotny w naszym starzejącym się społeczeństwie – projekt doktorski *Nestor_2.0* autorstwa Mateusza Szewczyka, zakwalifikowany do finału Peru Design Biennial, w kategorii Social Design (2022) Jest to kampania zwracająca uwagę na konieczność przekazania seniorom umiejętności obsługi sprzętu i programów komputerowych niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie.

Interesujący graficznie jest również dyplom licencjacki Aleksandry Dudek, wykonany pod kierunkiem Pani Anny – *Oprawa graficzna kampanii społecznej Ludzka twarz sztuki, 2020*. Odważne zestawienia kolorystyczne, interesujące zdjęcia portretowe.

Na zakończenie zacytuję wypowiedź Habilitantki z jej autoreferatu: „*W najbliższym czasie z całą pewnością chciałabym kontynuować rozwój w dwóch kluczowych obecnie dla mnie dziedzinach, czyli dydaktyce i projektowaniu – w mojej praktyce zawodowej obszary te szczęśliwie nie tylko współistnieją, lecz także wzajemnie się wzbogacają...*”

Poza działaniami dla instytucji kultury bardzo interesuje mnie aspekt społeczny w obszarze projektowym – realny wpływ projektowania graficznego na jakość życia, otoczenia i funkcjonowania ludzi, zwłaszcza w kontekście systemów informacji wizualnej”.

Nie mam wątpliwości, że dr Anna Światłowska zrealizuje swoje plany dydaktyczne, artystyczne, projektowe i badawcze. Dla swojej jednostki naukowej – Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych jest i będzie pedagogiem ze znaczącym dorobkiem i autentyczną pasją. Jestem pełna uznania dla jej dokonań we wszystkich dziedzinach zaprezentowanych w autoreferacie.

KONKLUZJA

Z całą odpowiedzialnością stwierdzam, że przedstawione projekty doktor Anny Światłowskiej odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) i wnioskuję na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021 r. poz. 478 zm.) o nadanie doktor Annie Światłowskiej stopnia doktora habilitowanego sztuki, w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

dr hab. Ewa Pawluczuk prof. ASP w Krakowie.

